

har ikke hørt det, men det kunde jo tænkes — hvorfor skulde vi saa affære dem Muligheden for at gøre denne Vending? Det vilde jo være mere end haardhjertet at nægte dem Muligheden for at gøre det Changement.

Det var nu nogle almindelige Betragtninger om Betimeligheden af Forslaget. Jeg skal saa vende mig til det, som er Hovedpunktet i Diskussionen og naturlig maa være det, efter at Sagen har antaget et saadant større Omfang. Det er Spørgsmaalet om Stillingen til Statslaan. Værdige Medlemmer rettede i den Henseende i Gaar gentagne og indtrængende Opfordringer til Ordføreren, det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgtreds (Bojsen). Det kunde jo i og for sig være ganske rigtigt at give det den Adresse, men paa den anden Side er det en Selvfølge, at den ærede Ordfører maatte tage det Forbehold, som han ogsaa tog i Dag, at i det Spørgsmaal kunde han kun tale paa sine egne Vegne. Hvis han havde talt paa Forslagsstillernes Vegne, vilde jeg meget have betænket mig; det kunde og vilde han ikke gøre, og det har han heller ikke gjort. Derimod synes jeg nok, at han paa sine egne Vegne kunde have sagt noget mere, end han sagde. Jeg kan for mit eget Bedkommende meget godt sige noget mere, og jeg ved ikke, hvorfor vi ikke alle sammen skulde kunne sige noget mere om denne Sag. Spørgsmaalet er nu rejst, og jeg ser ikke rettere, end at det er ikke noget nyt Spørgsmaal. Det er ikke et Spørgsmaal, der kommer hovedsagds over os. Det er slet ikke de Herrer fra Langeland (Brandes) og Ribe (Bust), som komme og kaste dette Spørgsmaal ind i Diskussionen, det er et gammelt Spørgsmaal, som vi vide ligger i Luften; særlig i denne Sal, et Spørgsmaal, som vi have set saa tit, og som vi vide maa rejses. Derfor ser jeg ikke rettere, end at vi alle have tænkt saa meget over denne Sag, at vi i Grunden ikke behøve nogen Overvejelse for at sige vor Mening om den, at vi hverken behøve at sende den til Udvalg for at prøve, hvad der kan gøres ved den, eller behøve at sige paa det. Saa lidet tænksom tror jeg intet af Medlemmerne er i denne Sal, at den ikke har saa stærkt optaget deres Tankkraft i Fortiden, at de nu ere klare over alt, hvad der kan siges for eller imod for deres eget Bedkommende. Det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgtreds sagde ikke noget bestemt om det. Han vilde ikke love at stemme for en Paragraf om Statslaan, men han sagde heller ikke, at han ikke vilde det. Vi staa altsaa fuldstænd-

dig i Vilderede med hans Stilling. Jeg indrømmer, at han har Lov til at beholde sin Mening for sig selv. Vi kunne ikke forlange, at han skal sige den, før det Tidspunkt ligger for, hvor hans Stemme kommer til at lyde for eller imod denne Sag. Saa bliver Spørgsmaalet først absolut aktuelt. Jeg forstaar imidlertid ikke den Forbeholdenhed. Jeg skal som sagt for mit Bedkommende meget gerne udtale mig om den Sag, og jeg skal sige, at den staaer mig fuldstændig klar, saa jeg behøver hverken Prøvelse i Udvalg eller Overvejelse i mit eget stille Sind. Jeg ved godt paa Forhaand, at jeg ikke vil være med til at bevilge Statslaan til disse Anlæg. Jeg vil i al Almindelighed ikke gaa med til saadanne Statslaan af forskellige Grunde, og jeg skal nævne Hovedgrunden. Jeg vil det for det første ikke, fordi jeg ikke betragter det som nødvendigt, fordi jeg betragter Sagen saaledes, at disse Anlæg, selv med saadanne Tilføjninger, som man kan sige ret naturligt ville knytte sig til dem, ikke ville saa det Omfang, at jeg jo nok mener, at vi kunne føre vor Statshusholdning og tilfredsstille disse Njemed, uden at vi behøve at skaffe ny ekstraordinære Indtægter for Staten. Jeg skal ikke gaa stærkt ind paa at dokumentere med Tal, thi det nytter i og for sig ikke noget, der kan altid stilles Tal mod Tal; men det ærede Medlem fra Langeland gjorde i Gaar opmærksom paa, at vi havde afsluttet Finanslovens 2den Behandling med et Overskud paa — han nævnedes 4 Millioner, jeg ved ikke, om det ikke kommer temmelig nær op til 4½ Mill., men det spiller jo ingen videre Rolle. Nu ved jeg meget godt, at mellem 2den og 3dje Behandling kommer der altid nogle Tillæg til, saaledes at dette Overskud bliver reduceret noget; men jeg betragter det som utvivlsomt, at Finansudvalgets Flertal vil kunne gøre saadanne Indstillinger til os, at vi dog kunne afslutte Finanslovens 3dje Behandling med et ret klæffeligt Overskud. Om det saa kan komme til at dreje sig om 1 eller 2 Millioner eller derover, skal jeg ikke fordybe mig i, men det er heller ikke Hovedsagen — at det kan gøres og vil blive gjort, betragter jeg altsaa som utvivlsomt. Ved Siden af den Kassebeholdning, som nu findes, og som kunde være til Anvendelse, naar de forskellige Faktorer vare enige om det, kunde vi altsaa føre en Statshusholdning efter dette Ting's Mening, som endda gav et saadant Overskud, at den sandsynligvis vilde kunne bære de Foretagender, her er Tale om. Men jeg drister mig til at gaa noget videre. Nu er det ganske vist, at vort Finansudvalg ret artig beklipper